

VENECIJANSKA. **PLATFORMA**

POSTAVKA PAVILJONA SRBIJE NA XIII BIJENALU ARHITEKTURE U VENECIJI.

AUTORI: KREATIVNA ZADRUGA

**LUKIĆ ALEKSANDAR
JOVIĆ SLOBODAN**

Poštovani,

molimo vas da ovaj tekst tumačite ne samo kao konkursni projekat, već jednu ideju oko koje svi treba da se složimo i čiji značaj bi prevazilazio okvire Bijenala, a što jeste povod da se o tome razgovara.

Činioci društva, pojedinci, grupe i institucije, definišu sistem, oblikuju ga kako bi dalje on kontrolisao pravac i razvoj kojim se jedno društvo kreće, sa svim pojedincima. Suštinska pozicija arhitekta danas u sistemu društva je neodređena i kroz njegov odnos sa korisnicima. Zajednički, oni oblikuju Grad, a preko definisane strategije sistema koji, opet, čine ljudi. Dakle, Čovek oblikuje „sebe“ ili projektuje viziju drugog Čoveka. Arhitekta i njegova profesija jesu deo društvenog sistema, a za sebe jesu i **sistem**.

Tumačenjem teme ovogodišnjeg Bijenala, Zajedničko Polje (Common Ground) *delovanja*, a kroz prizmu lokalnog, moramo istaći da na građenu sredinu našeg društva sve manje deluju arhitekti, u onom suštinskom smislu. Prvo, nepostojanje razvojne strategije na polju arhitekture i povezivanje sa ostalim faktorima uređenog društva, čini da se sve više podilazi uticajima politike i tržišta. Drugo, nepostojanje svesti društva i pojedinca o suštinskoj potrebi za arhitekturom kao i svakim drugim elementom uređenog sistema, npr porezima, stavlja arhitekta u podređeni i izvršiteljski položaj, a procese stvaranja Grada, improvizovanim i nasumičnim. Ovde ne govorimo o uvođenju „diktature“ mišljenja, već o komunikaciji i strategiji kojom se obrazuje svaki pojedinac društva da razmišlja kroz arhitekturu i u svoju korist.

Specifičnost zadate teme jeste da se kroz postavku nacionalnih paviljona iznesu strategije i ideje svake države ponaosob, a koje su doprinele razvoju prakse uprkos finansijskoj krizi sa kojom se poslednjih godina suočavamo. Nacionalne postavke na prethodnim izložbama su idejama i prepoznatljivošću skrenule pažnju na talentovane ljude u Srbiji. Međutim, njihov eho je ostao na dometu Venecije i nije imao svoju posledicu ili uticaj na konkretna lokalna dešavanja i praksu u Srbiji. Mi postavljamo pitanje, da li je vreme da konačno iskoristimo određena sredstva koja ministarstvo izdvaja; dolazak stručne javnosti; period trajanja Bijenala i dolazak posetilaca iz čitavog sveta? Da li je vreme da iskoristimo Bijenale na pravi način, trenutak, sredstva i energiju i započnemo proces stvaranja nacionalne strategije za razvitak Arhitekture i Grada kom živimo? Možda je krajnje vreme da našu postavku „usmerimo“ ka nama samima, „ka unutra“, umesto stvaranja spoljašnje slike, prezentujuću jednu sporadičnu iluziju arhitektonske prakse, za koju nismo sigurno da se svako može prepoznati. Svesni smo i sigurni da postoji određeni kapacitet i talenat pojedinaca i struke na polju arhitekture koji bi morali konačno da se okrenu sistemu i oblikuju ga; onom sistemu koji postavlja država kroz svoje strategije razvoja u budućnosti, a koji bi doneo potrebu za arhitektonskim delovanjem. Više nije pitanje izbora instalacije, već pitanje doprinosa celokupnog paviljona za ljude koje on predstavlja. Baviti se **procesom** i akcentovanjem interakcije svih važnih činilaca, koji za cilj imaju određeni produkt, jeste suštinski zadatak naše nacionalne postavke. Neophodno je ne samo dematerijalizovati čitav proces, već ga i izneti van određenih okvira. On se mora sistemski graditi na svim pozicijama, bezgraničan je i karakterističan ne samo za nas, već smo se mi ti koji su odlučili da ga iznesu kroz postavku u Veneciji. Na taj način smo krenuli u rešavanje problema vezanih za

arhitektonsku praksu, u širem smislu. Mi vidimo Veneciju i samo Bijenale kao mesto susreta svih relevantnih faktora razvoja Grada u svetu, a koji bi svojim radom doprineli na razvijanja **procesa i strategije našeg Grada**.

Naš predlog je da u periodu održavanja venecijanskog Bijenala, tokom tri meseca, nacionalna postavka Srbije bude jedna **platforma** na kojoj bi se radilo na donošenju konkretnog „produkta“, strategije koju bi radno formulisali kao „INKLUZIJA ARHITEKTONSKOG DELOVANJA U OKVIR SISTEMA“. Dakle, jedan dokument koji bi predstavljao početnu poziciju procesa, a koji vodi ka podizanju nivoa arhitektonske svesti i delovanja u Srbiji, na nacionalnom nivou. Ovaj proces mogao bi da se ogleda i u poslu koji su holandsko društvo i država obavljali početkom 80-tih godina donoseći niz sistemski odluka i akata poput dokumenta „Prostor za Arhitekturu“ (Space for Architecture). Na taj način je holandska država postavila smernice i napravila podlogu za njihovu buduću nesumnjivu dominaciju na polju arhitekture i dizajna. Naravno, suština nije u direktnom prenošenju strategije već o preuzimanju korisnih ideja u naš kontekst i prilike.

Platforma nacionalne postavke pozicionirana u srpskom paviljonu jeste mesto komunikacije. Predlog je da komesar izložbe zajedno sa svim zainteresovanim predstavnicima struke i države, čini “radnu grupu” koja bi iskoristila sve mogućnosti i potencijale a u svrhu donošenja ove strategije. Različitim intervjuima, predavanjima, diskusijama i radionicama u nacionalnom paviljonu bi izneli proces kao instalaciju. Zapravo, mi nemamo instalaciju kao fizičku predstavu već jedan okrugli sto, mesto susreta, koji jeste metafora manifestacije procesa koji započinjemo. Okrugli sto je mesto susreta i komunikacije, gde su posetioci u prilici da prisustvuju donošenju određenih odluka pa i da sami učestvuju. Proces dematerijalizuje postavku, nju sada čine ljudi i njihova komunikacija. Dakle, društvo koje gradi sistem. Mi ne želimo da ovim tekstom iznesemo tačan plan rada na strategiji, već jednostavno ideju, za koju smo sigurni da se mora reći. Takođe, smatramo da se ovaj proces donošenja strategije ne mora i ne treba fizički odvijati samo u okviru paviljona, već na bilo kojoj relevantnoj instanci (fakultetima, ministarstvu, različitim organizacijama i grupama). Paviljon predstavlja jednu bazu ili mesto na kojem bi objedinili sva saznanja i odgovore na koje smo došli u toku procesa. Dokument koji izlazi kao proizvod procesa bio bi konkretan predlog sa kojim bi se izašlo pred institucije, na mestu gde je i jedino moguće promeniti sistem – iz samog sistema.

Dakle, ovo više nije pitanje konkursa i postavke, pitanje je institucionalnog značaja kada moramo iskoristiti sva dostupna sredstva, ljude i energiju kako bi postavkom prevazišli jednu izložbu i instalaciju, odnosno preneli je u poziciju u kojoj ima uticaj na arhitektonsku praksu.

Iskreno,
Kreativna Zadruga

Novi Sad, april 2012.

STRUKTURA POSTAVKE

Centralno mesto paviljona bi zauzela pozicija jednog webportala , informacionog zida kao stalne postavke. Njegova funkcija jeste da u svakom momentu prenosi informacije o rezultatima procesa, o intervjuiima, prezentacijama radionica, debatama, projektima sa univerziteta. Web portal predstavlja i digitalni web panel, koji prikazuje diskusije ljudi preko oformljenih web foruma. Okrugli sto, uz auditorium jeste mesto susreta gde se odvijaju debate na razlicitim nivoima i sa razlicitim instancama. U momentu, kada se ne odvijaju debate znacajnih instanci, moguće je posetiocima da dođu do saznanja o debatama koja su se za tim stolom odvijajala. Dakle, komunikacija za okruglim stolom i debate jesu povremena postavka, a web panel bi predstavljao stalnu postavku.

Okvirni troškovi postavke bi iznosili do 20.000 eura.

VENECIJANSKA.PLATFORMA

POSTAVKA PAVILJONA SRBIJE NA XIII BIJENALU ARHITEKTURE U VENECIJI.

Ia BIENNALE de VENEZIA

- predavanja
- intervjui
- radionice
- projekcije
- pracenje procesa putem info wall-a

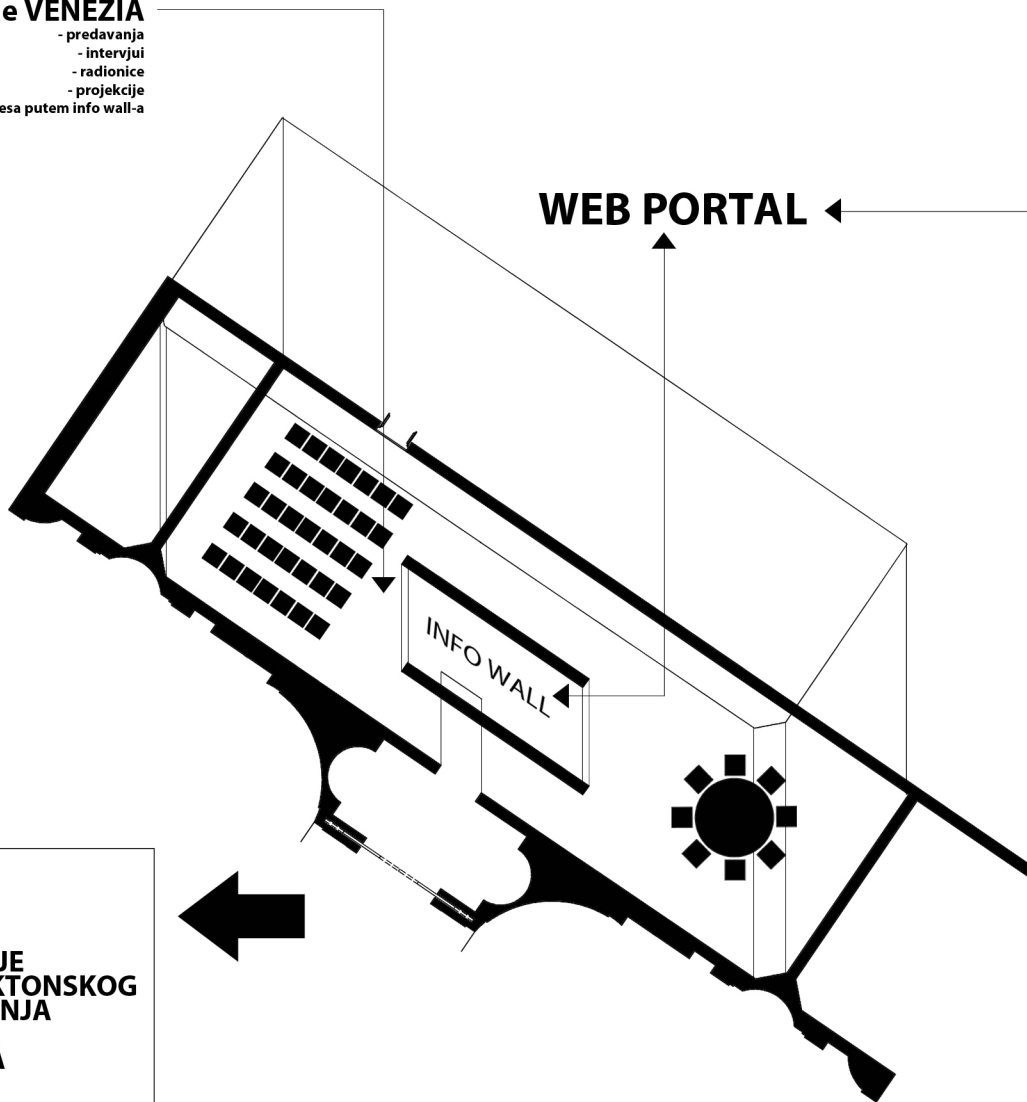
SRBIJA

- predavanja
- intervjui
- radionice
- *fakulteti, institucije, organizacije...

WEB PORTAL ←

TEHNIČKI OPIS POSTAVKE

STRATEGIJA
INKLUZIJE
ARHITEKTONSKOG
DELOVANJA
U OKVIR
SISTEMA

AUTORI: KREATIVNA ZADRUGA

LUKIĆ ALEKSANDAR
JOVIĆ SLOBODAN